

Ljubka v rožnatem

Najboljši instrument na svetu za opazovanje vidnega vesolja je danes dopolnil 15 let. Vse najboljše Zelo velikemu teleskopu! Kot del praznovanja je teleskop posnel to vesoljsko fotografijo zabave v vesolju. Tema zabave je "ljubka v rožnatem", po sliki pa so posejane tudi svetle disco luči in temni baloni.

Seveda to kar gledamo ni prava zabava v vesolju, čeprav se to sliši precej zabavno! Ta slika v resnici prikazuje spektakularen oblak plina in prahu, kakršnim astronomi pravijo zvezdne jasli. Globoko v tem ljubkem rožnatem oblaku se namreč v življenje prižigajo nove zvezde. Žal gost prah v oblaku ujame vidno svetlobo teh novorojenih zvezd, zato jih Zelo velik teleskop ne more videti.

A svetleče nove zvezde v oblaku povzročijo, da oblak žari z živo barvo. Njihova svetloba osvetljuje snov okoli njih, predaja svojo energijo plinu in povzroča, da še sam zažari. Zakaj v rožnati barvi? Ker različna snov žari z različno barvo. Ta oblak je pretežno iz vodika, najpogostejšega kemijskega elementa v celotnem vesolju, in vodik žari rdeče ali rožnato.

Na ozadju žarečega rožnatega plina lahko vidimo obris oblakov, ki so videti kot "baloni": to so še gostejše kepe prahu, znane pod imenom Thackerayeve globule. Te globule oblikuje v smešne oblike močno sevanje, ki izvira iz vročih, modrih, mladih zvezd v bližini. Njihovi visoko-energijski žarki razjedajo oblake in jih razgrajujejo, kot se topijo kosi masla v vroči ponvi. Zaradi tega bodo žal Thackerayeve globule zelo verjetno uničene še preden bi se lahko skrčile in bi tudi iz njih nastale nove zvezde.

COOL FACT

V 15-tih letih svojega delovanja je Zelo velik teleskop naredil nekaj Zelo velikih odkritij! Med temi so prva fotografija planeta izven našega Osončja (planet lahko vidite kot rdečo packo na tej sliki), merjenje starosti naše Galaksije in še mnogo več! (In če ste radovedni: odkril je, da je naša galaksija stara okoli 13.600 milijonov let. Vse njene svečke bi bilo zelo težko upihniiti z eno sapo!)

